

АНАЛІТИЧНИЙ ОГЛЯД
«ІНТЕГРАЛЬНИЙ ДОВГОСТРОКОВИЙ
КРЕДИТНИЙ РЕЙТИНГ БАНКІВСЬКОЇ
СИСТЕМИ УКРАЇНИ:
II КВАРТАЛ 2014 РОКУ»

ЗМІСТ

Резюме	4
1. Інтерпретація значень ІДКР банківської системи України	5
1.1. ІДКР I групи банків	6
1.2. ІДКР II групи банків	6
1.3. ІДКР III групи банків	6
1.4. ІДКР IV групи банків	6
2. Загальний огляд активів банківської системи України	8
3. Загальний огляд кредитних рейтингів українських банків	9
Додатки	11

РЕЗЮМЕ

		01.04.2013	01.07.2013	01.10.2013	01.01.2014	01.04.2014	01.07.2014
Кредитні рейтинги інвестиційної категорії	uaAAA +						
	uaAAA -						
	uaAA +						
	uaAA -						
	uaA +						
Кредитні рейтинги спекулятивної категорії	uaA -	БСУ	БСУ				
	uaBBB +				БСУ	БСУ	
	uaBBB -			БСУ		БСУ	БСУ
	uaBB +						
	uaBB -						
	uaB +						
	uaB -						
uaCCC +							
uaCCC -							
uaCC +							
uaCC -							
uaC +							
uaC -							

НРА «Рюрік» на основі публічних даних уповноважених НКЦПФР національних та визнаних НКЦПФР міжнародних рейтингових агентств, а також офіційних статистичних даних НБУ визначило інтегральний довгостроковий кредитний рейтинг (ІДКР) банківської системи України та груп банків відповідно до класифікації НБУ за підсумками II кварталу 2014 року.

У результаті розрахунків, здійснених відповідно до **авторської методики НРА «Рюрік»** (див. Додаток 1), значення ІДКР банківської системи України у бальному вимірі належить проміжку [15,28; 17,24] та складає **16,48**. Значення 15,28 при переведенні в Національну рейтингову шкалу (див. Додаток 3) відповідає рівню рейтингу uaBB+, значення 17,24 – рівню рейтингу uaBBB, значення 16,48 – рівню рейтингу uaBBB–.

*Таким чином, інтегральний довгостроковий кредитний рейтинг банківської системи України знаходиться на рівні **uaBBB–** інвестиційної категорії. При цьому мінімально можливий ІДКР банківської системи України знаходиться на рівні **uaBB+** спекулятивної категорії, максимально можливий ІДКР банківської системи України – на рівні **uaBBB** інвестиційної категорії.*

1. Інтерпретація значень ІДКР банківської системи України

Результати розрахунків для визначення ІДКР банківської системи України наведено на рис. 1.1 та в Додатку 4.

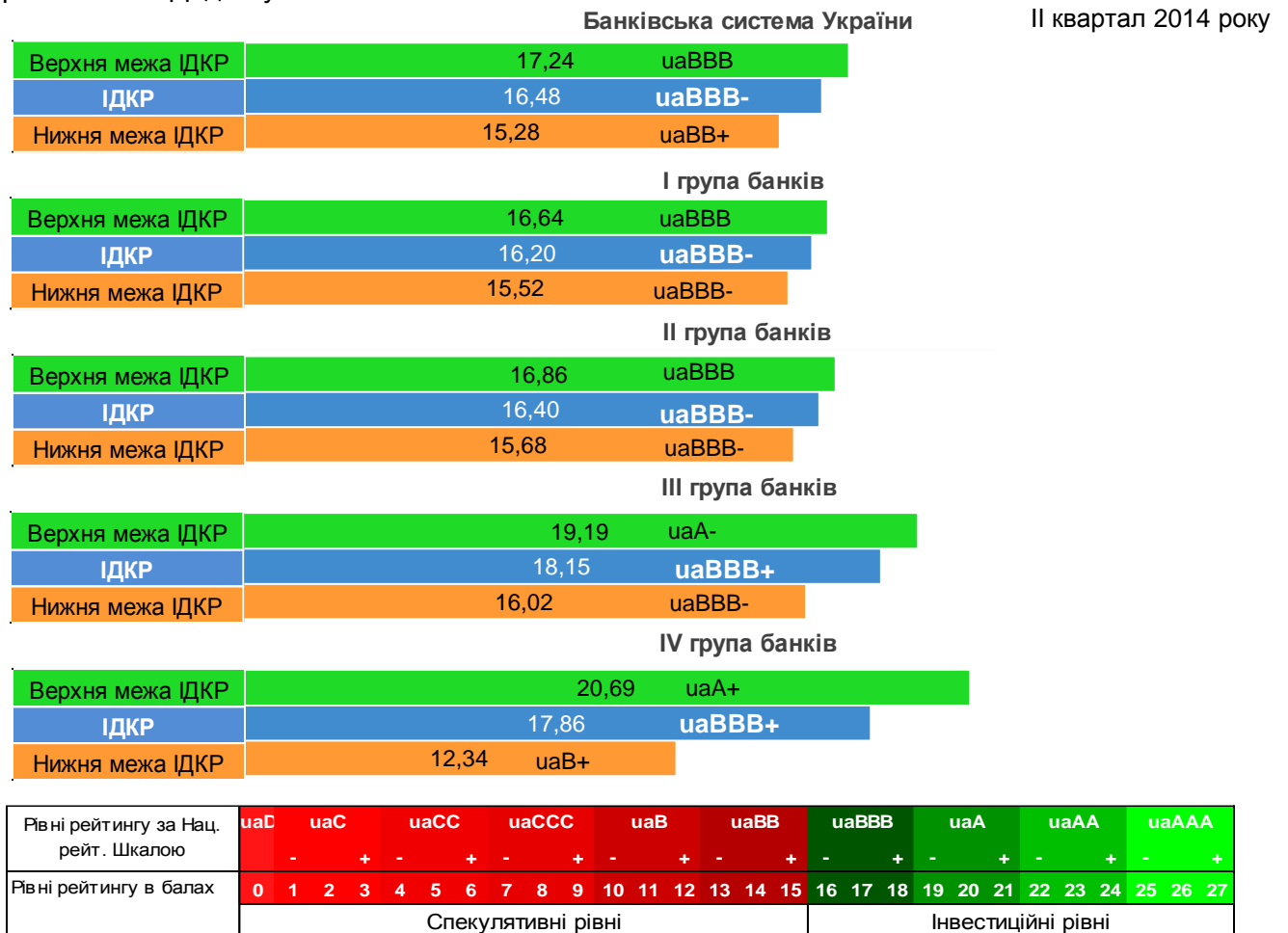

Рис. 1.1. Результати розрахунків для визначення ІДКР БСУ, станом на 01.07.2014 р.

Позичальник або окремий борговий інструмент з рейтингом **uaBBB** характеризується достатньою кредитоспроможністю порівняно з іншими українськими позичальниками або борговими інструментами. Рівень кредитоспроможності залежить від впливу несприятливих комерційних, фінансових та економічних умов.

Знак «+/-» вказує на проміжний рівень рейтингу відносно основних рівнів.

Найбільше (24,82% від загальної кількості) довгострокових кредитних рейтингів, присвоєних українським банкам уповноваженими національними та визнаними міжнародними рейтинговими агентствами, відповідає значенню **17** балів. Таким чином, **модальне значення** довгострокового кредитного рейтингу банківської системи України складає **17** балів, що відповідає кредитному рейтингу рівня **uaBBB**. Разом із тим, якщо припустити, що більшість із 56 банків, які не мають довгострокових кредитних рейтингів, зацікавлені в отриманні рейтингу лише на рівні інвестиційної категорії, проте не замовляють послуги рейтингування у зв'язку з розумінням низького рівня власної надійності, то можна стверджувати, що, у разі присвоєння кредитних рейтингів цим банкам, значення інтегрального показника найбільш імовірно зміститься в нижню частину інтервалу.

Для кращого розуміння факторів, які впливають на загальний рівень кредитоспроможності банківської системи України, доцільно визначити інтегральні довгострокові кредитні рейтинги за I-IV групами банків відповідно до класифікації НБУ.

1.1. ІДКР I групи банків

Розрахунки для визначення ІДКР I групи банків наведено в Додатку 5.

Значення ІДКР I групи банків у бальному вимірі належить проміжку [15,52; 16,64] та складає **16,20**. Значення 15,52 при переведенні в Національну рейтингову шкалу відповідає рівню рейтингу uaBBB-, значення 16,64 – рівню рейтингу uaBBB, значення 16,20 – рівню рейтингу uaBBB-.

Таким чином, *інтегральний довгостроковий кредитний рейтинг I групи банків* знаходиться на рівні **uaBBB-** інвестиційної категорії. При цьому мінімально можливий ІДКР I групи банків знаходиться на рівні **uaBBB-** інвестиційної категорії, максимально можливий ІДКР I групи банків – на рівні **uaBBB** інвестиційної категорії.

1.2. ІДКР II групи банків

Розрахунки для визначення ІДКР II групи банків наведено в Додатку 6.

Значення ІДКР II групи банків у бальному вимірі належить проміжку [15,68; 16,86] та складає **16,40**. Значення 15,68 при переведенні в Національну рейтингову шкалу відповідає рівню рейтингу uaBBB-, значення 16,86 – рівню рейтингу uaBBB, значення 16,40 – рівню рейтингу uaBBB-.

Таким чином, *інтегральний довгостроковий кредитний рейтинг II групи банків* знаходиться на рівні **uaBBB-** інвестиційної категорії. При цьому мінімально можливий ІДКР II групи банків знаходиться на рівні **uaBBB-** інвестиційної категорії, максимально можливий ІДКР II групи банків – на рівні **uaBBB** інвестиційної категорії.

1.3. ІДКР III групи банків

Розрахунки для визначення ІДКР III групи банків наведено в Додатку 7.

Значення ІДКР III групи банків у бальному вимірі належить проміжку [16,02; 19,19] та складає **18,15**. Значення 16,02 при переведенні в Національну рейтингову шкалу відповідає рівню рейтингу uaBBB-, значення 19,19 – рівню рейтингу uaA-, значення 18,15 – рівню рейтингу uaBBB+.

Таким чином, *інтегральний довгостроковий кредитний рейтинг III групи банків* знаходиться на рівні **uaBBB+** інвестиційної категорії. При цьому мінімально можливий ІДКР III групи банків знаходиться на рівні **uaBBB-** інвестиційної категорії, максимально можливий ІДКР III групи банків – на рівні **uaA-** інвестиційної категорії.

1.4. ІДКР IV групи банків

Розрахунки для визначення ІДКР IV групи банків наведено в Додатку 8.

Значення ІДКР IV групи банків у бальному вимірі належить проміжку [12,34; 20,69] та складає **17,86**. Значення 12,34 при переведенні в Національну рейтингову шкалу відповідає рівню рейтингу uaV+, значення 20,69 – рівню рейтингу uaA+, значення 17,86 – рівню рейтингу uaBBB+.

Таким чином, *інтегральний довгостроковий кредитний рейтинг IV групи банків* знаходиться на рівні **uaBBB+** інвестиційної категорії. При цьому мінімально можливий ІДКР IV групи банків знаходиться на рівні **uaB+** спекулятивної категорії, максимально можливий ІДКР IV групи банків – на рівні **uaA+** інвестиційної категорії.

Фактори впливу. Зважаючи на отримані результати, можна стверджувати, що рівень інтегрального довгострокового кредитного рейтингу за групами банків підвищується обернено пропорційно до обсягу активів банків, які формують відповідну групу.

При цьому протягом 2013 року та I півріччя 2014 року спостерігалась протилежна тенденція. Даний факт пояснюється діями міжнародних рейтингових агентств, в першу чергу агентства *Moody's*, яке 25 вересня 2013 року знизило довгострокові кредитні рейтинги за національною шкалою 12 українських банків, що входять переважно до I групи, у зв'язку зі зниженням рейтингу державних облігацій України.

05 лютого 2014 року було знижено кредитні рейтинги за національною шкалою ПАТ «ПУМБ» та ПАТ «Ощадбанк» з uaBB– до uaB–. Крім того, 25 лютого 2014 року агентство *Standard & Poor's* знизило кредитний рейтинг українського Альфа-Банку з uaBB– до uaCCC.

У II кварталі 2014 року відбулось чергове зниження рейтингів найбільших українських банків. Так, 09 квітня 2014 року рейтингове агентство *Moody's* знизило кредитні рейтинги 6 вітчизняних банківських установ до uaCCC–, ще двох установ – до uaB–.

Враховуючи, що обсяг активів банків I групи станом на 01.07.2014 р. складає близько 68% від загального обсягу активів БСУ, ступінь впливу даної групи на її загальну кредитоспроможність є найвищим. Разом з тим, на зниження рівня ІДКР БСУ також вплинуло зниження агентством *Moody's* кредитних рейтингів з uaB– до uaCCC– ПАТ «ВіЕйБі Банк», ПАТ АБ «Південний» та ПАТ «БАНК КРЕДИТ ДНІПРО», що входять до II групи банків за величиною активів.

Також слід зазначити, що протягом II кварталу 2014 року кількість банків, які мають довгостроковий кредитний рейтинг позичальника, зменшилась на 3 установи. Крім того, з початку 2014 року було запроваджено тимчасову адміністрацію до 17 банківських установ.

НРА «Рюрік» має істотні підстави вважати, що вибірка для визначення інтегрального довгострокового кредитного рейтингу банківської системи є репрезентативною, оскільки вплив банків, які не мають довгострокових кредитних рейтингів, на даний показник є несуттєвим, зважаючи на те, що сукупний обсяг активів банків, які не мають довгострокового кредитного рейтингу позичальника, складає менше 9%. При цьому спостерігається незначне, проте стабільне збільшення частки активів банків, яким присвоєно довгостроковий кредитний рейтинг, що у подальшому сприятиме підвищенню точності оцінки інтегрального показника.

Інтегральний довгостроковий кредитний рейтинг банківської системи України не є абсолютною мірою кредитного ризику, а лише середньозваженою за розміром активів величиною довгострокових кредитних рейтингів банків, які формують дану систему.

Інтегральний довгостроковий кредитний рейтинг банківської системи України визначається за Національною рейтинговою шкалою, на що вказують літери «ua» у позначці кредитного рейтингу. Національна рейтингова шкала дозволяє виміряти розподіл кредитного ризику в економіці України без урахування суверенного ризику країни та призначена для використання на внутрішньому фінансовому ринку України.

Інтегральний довгостроковий кредитний рейтинг банківської системи України може бути змінений, призупинений чи відкликаний у випадку появи нової суттєвої інформації, недостатності необхідної інформації для оновлення рейтингу або з інших причин, які Агентство вважатиме достатніми для здійснення таких заходів.

Для визначення інтегрального довгострокового кредитного рейтингу банківської системи України НРА «Рюрік» використовує публічну інформацію та власні бази даних. НРА «Рюрік» особисто не проводить аудиту чи інших перевірок інформації і може, в разі потреби, покладатися на дані, що перебувають в публічному доступі. Рівень інтегрального довгострокового кредитного рейтингу залежить від якості, однорідності та повноти інформації, що є у розпорядженні Агентства.

В жодному разі визначений інтегральний довгостроковий кредитний рейтинг не є рекомендацією щодо будь-яких форм кредитування банків, які формують банківську систему України, чи купівлі або продажу їх цінних паперів. НРА «Рюрік» не виступає гарантом та не несе відповідальність за жодними борговими зобов'язаннями об'єкта рейтингування.

2. Загальний огляд активів банківської системи України

Протягом I півріччя 2014 року чисті активи банківської системи України збільшились лише на 2,26% (28 867 млн. грн.) та становили 1 307,0 млрд. грн. станом на 01.07.2014 р. що, в свою чергу, обумовлено складною економіко-політичною ситуацією в Україні, яка стримує розвиток банківського бізнесу.

Інвестована банками в ОВДП сума коштів залишається значною та станом на 01 липня 2014 року складає 84 491,55 млн. грн. Привабливість ОВДП (в т.ч. і валютних) обумовлена тим, що банки мають змогу отримувати кредити рефінансування від НБУ під їх заставу.

З метою абсорбування надлишкової ліквідності, частину вільних коштів було інвестовано в ощадні сертифікати НБУ. За підсумками I півріччя 2014 року обсяг мобілізаційних операцій становив 624,6 млрд. грн. за середньозваженою відсотковою ставкою 3,23% річних.

Незважаючи на деяке збільшення протягом червня залишків коштів населення в національній валюті, значний відтік клієнтських коштів з початку року вкрай негативно вплинув на ліквідність та платоспроможність банківської системи. Протягом I півріччя 2014 року обсяг грошових коштів (включаючи залишки коштів, розміщених на коррахунках в НБУ) зменшився на 17,46% (14 596 млн. грн.) та станом на 01 липня 2014 року складає 69 016 млн. грн.

Протягом I півріччя 2014 року обсяг клієнтського кредитного портфеля збільшився на 8,9% та станом на 01 липня 2014 року складає 992,53 млрд. грн. Нестабільне політичне середовище, низькі темпи розвитку економіки змушують банківські установи більш прискіпливо відноситись до фінансового стану потенційних позичальників або й взагалі призупинити на деякий час кредитування. Причиною вагомого нарощення кредитного портфеля є значна девальвація національної валюти, що, в свою чергу, відобразилась на збільшенні кредитних залишків в гривневому еквіваленті.

Розподіл активів банківської системи України станом на 01.07.2014 р. наведено на рис. 2.1. Частка активів банків, які входять до I групи, складала 68,38%; частка банків II групи – 15,09%, частка банків III групи – 6,96%; частка банків IV групи – 9,58%.

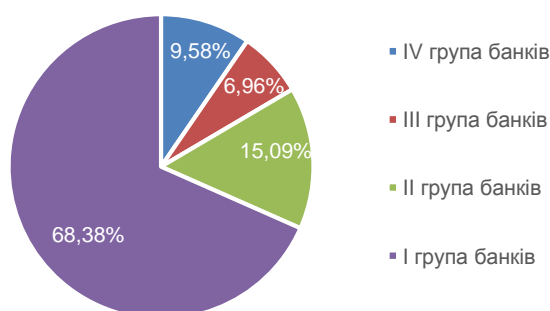

Рис. 2.1. Розподіл активів БСУ за групами банків

Відповідно до Рішення НБУ від 20.12.2013 р. №975 «Про розподіл банків на групи», до I групи належать банки, активи яких складають більше 21 000 млн. грн. (15 банків), до II групи – банки, активи яких складають більше 5 000 млн. грн. (20 банків), до III групи – банки, активи яких складають більше 3 000 млн. грн. (23 банки), до IV групи – банки, активи яких складають менше 3 000 млн. грн. (123 банки).

3. Загальний огляд кредитних рейтингів українських банків

На кінець I півріччя 2014 року банківська система України налічувала 174 банківські установи¹, які мають ліцензію НБУ на здійснення банківських операцій (АТ «РОДОВІД БАНК» має ліцензію санаційного банку).

Серед 173 банків України, які подають фінансову звітність до НБУ, більше половини банків (117 банків або 67,63% від загальної кількості) на кінець I півріччя 2014 року мали довгострокові кредитні рейтинги позичальників (див. рис. 3.1).

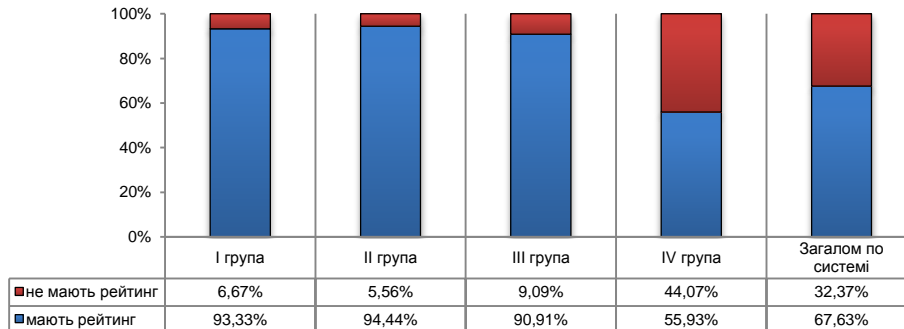

Рис. 3.1. Кількість банків, що мають кредитний рейтинг, за групами

Серед усіх кредитних рейтингів банків України 15 підтримуються на рівнях спекулятивної категорії, а 126 (89,4% від загальної кількості) кредитних рейтингів – на рівнях інвестиційної категорії (див. рис. 3.2).

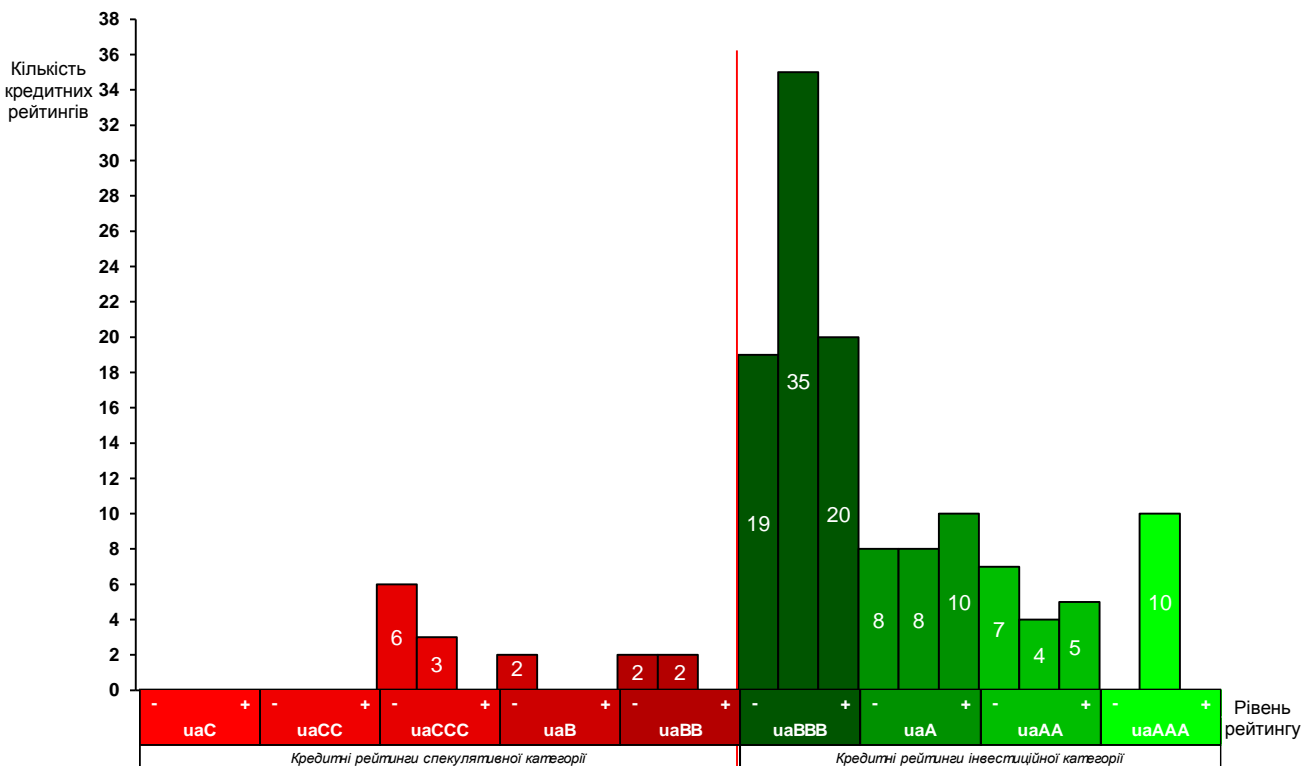

Рис. 3.2. Дивергенція кредитних рейтингів банків України станом на кінець липня 2014 року

Більшість кредитних рейтингів банків України підтримується на рівні uaBBB, uaBBB+ та uaBBB- (35, 20 та 19 кредитних рейтингів відповідно). 6 банків мають кредитний рейтинг спекулятивної категорії uaCCC- (банки I та II групи з рейтингами від Moody's).

¹ Банк «УФС» не надав звітність до НБУ у зв'язку з тим, що головний офіс розташований у зоні бойових дій.

За розподілом кредитних рейтингів чітко простежується закономірність, яка, на думку НРА «Рюрік» полягає в тому, що в Україні банки зацікавлені в отриманні кредитних рейтингів лише на рівнях інвестиційної категорії. Слід зазначити, що деякі банківські установи відмовляються від рейтингових послуг у зв'язку з розумінням низького рівня власної надійності, в той час як банки I–II групи, рейтинги яких було знижено міжнародними агентствами, переорієнтовуються на роботу з національними агентствами.

Станом на 18.09.2014 р. НРА «Рюрік» підтримувало 14 довгострокових кредитних рейтингів банків, 1 з яких належить до III групи, 13 – до IV групи. Серед цих рейтингів один підтримується на рівні uaBBB+ (ПАТ «АВАНТ-БАНК»), 12 – на рівні uaBBB, 1 – на рівні uaCC (рис. 3.3).

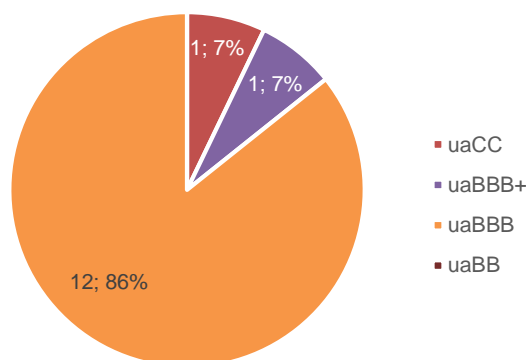

Рис. 3.3. Структура кредитних рейтингів банків у портфелі НРА «Рюрік»

Аналітичний департамент НРА «Рюрік» на регулярній основі відслідковує та аналізує поточний стан та тенденції розвитку вітчизняної банківської системи та ринку рейтингових послуг, що знаходить своє відображення у відповідних щоквартальних оглядах.

Підготовлено аналітичним департаментом НРА «Рюрік» на основі даних національних рейтингових агентств: ПА «Експерт-Рейтинг» (режим доступу: <http://www.expert-rating.com>), ПА «IBI-Rating» (режим доступу: <http://www.ibi.com.ua/>), ПА «Кредит-Рейтинг», ПА «UCRA» (режим доступу: <http://ucra.com.ua/>) (режим доступу: <http://www.credit-rating.ua/>); міжнародних рейтингових агентств: «Fitch Ratings» (режим доступу: <http://www.fitchratings.ru/>), «Moody's» (режим доступу: <http://www.moody's.com/>), «Standard & Poor's» (режим доступу: <http://www.standardandpoors.com/>), даних НБУ (режим доступу: <http://bank.gov.ua>), а також власних баз даних.

Відповідальний за випуск:

Директор з розвитку, к.е.н., Долінський Леонід Борисович, тел. (044) 383-04-76

Відповідальний аналітик:

Старший фінансовий аналітик, Ткаченко Микола Анатолійович, тел. (044) 484-00-53 (вн. 109).

ДОДАТКИ

Додаток 1. Методика визначення інтегрального довгострокового кредитного рейтингу банківської системи України

МЕТОДИКА ВИЗНАЧЕННЯ ІНТЕГРАЛЬНОГО ДОВГОСТРОКОВОГО КРЕДИТНОГО РЕЙТИНГУ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ

Київ – 2013

Вступ

Події 2008-2009 років показали, що фінансовий стан окремо взятого банку залежить від загального фінансового стану банківської системи України. Всі банківські установи є досить взаємопов'язаними, тому індивідуальний рівень кредитоспроможності банку насправді не повністю відображає ступінь його надійності. Для визначення фінансової стійкості окремого банку досить важливим є розуміння загального (інтегрального) рівня кредитоспроможності банківської системи. Оскільки універсальним інструментом, який визначає ймовірність невиконання боргових зобов'язань певною установою, виступає кредитний рейтинг, то для досягнення поставленої мети доцільно визначити інтегральний довгостроковий кредитний рейтинг банківської системи України.

Даним документом визначається методика визначення інтегрального довгострокового кредитного рейтингу банківської системи України (далі – Методика). Методика базується на ряді гіпотез та спрощень, які дозволяють за незначного рівня похибки оцінити загальний рівень кредитоспроможності українських банків. Методика пройшла наукову апробацію, і її основні положення було викладено в №6 (196) науково-практичного журналу «Вісник Національного банку України» [1].

1. Інформаційна база

При визначенні інтегрального довгострокового кредитного рейтингу банківської системи України використовуються наступні джерела:

- оновлювана на щоквартальній основі публічна інформація про визначені *уповноваженими* Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку (НКЦПФР) *національними та визнаними* НКЦПФР *міжнародними рейтинговими агентствами* рейтингові оцінки українських банків за Національною рейтинговою шкалою [2-10];
- офіційні статистичні дані Національного банку України (НБУ) щодо фінансової звітності українських банків [11];
- Рішення НБУ від 13.12.2012 р. №974 «Про розподіл банків на групи» [12];
- Постанова Кабінету Міністрів України від 26.04.2007 р. №665 «Про затвердження Національної рейтингової шкали» [13];
- Рішення ДКЦПФР від 27.12.2007 р. №2312 «Щодо встановлення відповідності рівнів рейтингових оцінок за шкалою міжнародного рейтингового агентства *Fitch Ratings* рівням за Національною рейтинговою шкалою» [14];
- Рішення ДКЦПФР від 27.12.2007 р. №2313 «Щодо встановлення відповідності рівнів рейтингових оцінок за шкалою міжнародного рейтингового агентства *Moody's Investors Service* рівням за Національною рейтинговою шкалою» [15];
- Рішення ДКЦПФР від 27.12.2007 р. №2314 «Щодо встановлення відповідності рівнів рейтингових оцінок за шкалою міжнародного рейтингового агентства *Standard & Poor's* рівням за Національною рейтинговою шкалою» [16].

2. Система гіпотез та спрощень

Беручи до уваги, що банківська система України є сукупністю окремо взятих банківських установ, які відрізняються за розмірами активів, можна зробити припущення, що інтегральний рівень довгострокового кредитного рейтингу банківської системи України є середньозваженою за розміром активів величиною довгострокових кредитних рейтингів

банків. Таким чином, ступінь впливу кредитного рейтингу окремого банку на інтегральний показник визначається часткою активів банку в активах банківської системи.

Слід зазначити, що методики різних рейтингових агентств щодо визначення рейтингової оцінки можуть характеризуватись більшим або меншим ступенем лояльності до об'єкту рейтингування. Для спрощення розрахунків вважатимемо, що оцінки всіх рейтингових агентств є абсолютно об'єктивними та мають однакову вагу. При цьому Методика передбачає, що, якщо банківська установа має декілька довгострокових кредитних рейтингів позичальника від різних агентств, враховується довгостроковий кредитний рейтинг позичальника нижчого рівня. Крім того, якщо банк не має довгострокового кредитного рейтингу позичальника, за наявності враховується його довгостроковий кредитний рейтинг боргового інструмента.

Оскільки на основі публічних даних неможливо достовірно оцінити рівень рейтингової оцінки банків, то, у разі відсутності в публічному доступі інформації щодо довгострокових кредитних рейтингів позичальника та/або боргового інструменту певних банків, їх частка в активах банківської системи при розрахунку інтегрального довгострокового кредитного рейтингу не враховується і використовується тільки для визначення діапазону зміни інтегрального показника. Активи банків, за зобов'язаннями яких протягом аналізованого періоду відбувся дефолт, при визначенні інтегрального довгострокового кредитного рейтингу банківської системи України також не враховуються.

3. Результати розрахунків

Для визначення інтегрального рівня кредитоспроможності банківської системи України обчислюються наступні показники:

- інтегральний довгостроковий кредитний рейтинг банківської системи України;
- діапазон можливих змін довгострокового кредитного рейтингу банківської системи України;
- модальне значення довгострокового кредитного рейтингу банківської системи України.
- інтегральні довгострокові кредитні рейтинги I, II, III та IV груп банків відповідно до класифікації НБУ;
- діапазони можливих змін довгострокових кредитних рейтингів I, II, III та IV груп банків відповідно до класифікації НБУ.

4. Методика розрахунку

При визначенні інтегрального довгострокового кредитного рейтингу банківської системи України використовуються рейтингові оцінки виключно за Національною рейтинговою шкалою. Переведення рейтингових оцінок за шкалами визнаних міжнародних рейтингових агентств в Національну рейтингову шкалу відбувається згідно з відповідними рішеннями ДКЦПФР [14-16] (див. Додаток 2).

Також слід зазначити, що, оскільки рівні кредитного рейтингу, відповідно до Національної рейтингової шкали, позначаються літерами, для здійснення математичних розрахунків доцільно перевести рівні рейтингу за Національною рейтинговою шкалою в числову шкалу. З цією метою кожному рівню кредитного рейтингу за Національною рейтинговою шкалою, включаючи проміжні рівні рейтингу відносно основних рівнів, призначається певна кількість балів: найвище значення («27») присвоюється найвищому кредитному

рейтингу рівня uaAAA+, найнижче («0») – кредитному рейтингу рівня uaD. Співвідношення між рівнями довгострокового кредитного рейтингу та балами наведено в Додатку 3.

4.1. Інтегральний довгостроковий кредитний рейтинг банківської системи України

Інтегральний довгостроковий кредитний рейтинг банківської системи України розраховується як сума рівнів довгострокових кредитних рейтингів окремих банків, зважених на частки їх активів в загальному обсязі активів системи. Формула середньої арифметичної зваженої для розрахунку інтегрального довгострокового кредитного рейтингу буде наступною:

$$\bar{x} = \sum_{i=1}^n x_i \cdot w_i, \quad (1)$$

де $\bar{x}$ – інтегральний довгостроковий кредитний рейтинг банківської системи, виражений у балах;

n – кількість банків, які мають довгостроковий кредитний рейтинг, у системі;

x_i – рівень довгострокового кредитного рейтингу i -го банку, виражений у балах, $i = \overline{1, n}$;

w_i – частка активів i -го банку, який має довгостроковий кредитний рейтинг, в активах системи, $i = \overline{1, n}$.

Нехай A – загальний обсяг активів банківської системи, a_i – обсяг активів i -го банку, який має довгостроковий кредитний рейтинг, b_i – обсяг активів i -го банку, який не має довгострокового кредитного рейтингу, тоді:

$$A = \sum_{i=1}^n a_i + \sum_{n+1}^k b_i,$$

де k – загальна кількість банків у системі.

Частки активів банків, які мають довгостроковий кредитний рейтинг, у загальному обсязі активів системи визначаються без урахування активів банків, які не мають довгострокового кредитного рейтингу:

$$w_i = \frac{a_i}{\sum_{i=1}^n a_i}. \quad (2)$$

Оскільки кінцевим результатом не обов'язково буде ціле число, розраховане бальне значення інтегрального довгострокового кредитного рейтингу доцільно округлити до двох значень після коми. Визначення цілої частини рівня рейтингу в балах здійснюється за правилами математичного округлення.

Позначимо цілу частину отриманого значення як $[x]$, а дробову – $\{x\}$, і введемо наступні умови:

1) якщо дробова частина знаходиться в межах:

$$0 < \{x\} < 0,5,$$

то кредитний рейтинг визначається на рівні, який відповідає значенню балів $[x]$;

2) якщо дробова частина знаходиться в межах:

$$0,5 \leq \{x\} < 1,$$

то кредитний рейтинг визначається на рівні, який відповідає значенню балів $[x+1]$.

4.2. Діапазон зміни інтегрального довгострокового кредитного рейтингу банківської системи України

Після визначення інтегрального довгострокового кредитного рейтингу для отримання більш точної оцінки доцільно розрахувати інтервал його зміни. Для цього слід розглянути два варіанти, за яких припускається, що усі банки в банківській системі мають довгостроковий кредитний рейтинг:

1) *Оптимістичний*. Для визначення верхньої межі інтервалу необхідно розрахувати інтегральний довгостроковий кредитний рейтинг за умови, що всі банки, які не мають довгострокового кредитного рейтингу, характеризуються найвищою кредитоспроможністю порівняно з іншими позичальниками, і, у разі проходження ними процедури рейтингування, їх кредитний рейтинг підтримувався б на рівні uaAAA+ за Національною рейтинговою шкалою (тобто приймається, що для всіх банків, які не мають довгострокового кредитного рейтингу, $x_i = 27$).

2) *Песимістичний*. Для визначення нижньої межі інтервалу необхідно розрахувати інтегральний довгостроковий кредитний рейтинг за умови, що всі банки, які не мають довгострокового кредитного рейтингу, не користуються рейтинговими послугами у зв'язку з низьким рівнем власної надійності або у зв'язку з тим, що найближчим часом вони будуть припинені або реорганізовані. Таким чином, розрахунки здійснюються за припущення, що їх довгостроковий кредитний рейтинг відповідає рівню uaD за Національною рейтинговою шкалою (тобто приймається, що для всіх банків, які не мають довгострокового кредитного рейтингу, $x_i = 0$).

При цьому слід зазначити, що у розглянутих випадках враховуються частки в загальному обсязі активів системи усіх банків, які її формують, тобто $\sum_{i=n+1}^k b_i = 0$, $\sum_{i=1}^k a_i = A$, а отже вираз (2) набуває вигляду:

$$w_i = \frac{a_i}{A}.$$

4.3. Інтегральний довгостроковий кредитний рейтинг груп банків

Для I-IV груп банків за класифікацією НБУ [12] розрахунок інтегрального довгострокового кредитного рейтингу здійснюється за формулою (1). При цьому для визначення часток банків, які мають довгостроковий кредитний рейтинг, в обсязі активів групи банків, до якої вони належать, використовується вираз (2), який набуває вигляду:

$$w_i = \frac{a_i}{\sum_{i=1}^m a_i},$$

де m – кількість банків, які мають довгостроковий кредитний рейтинг, у відповідній групі банків.

4.4. Діапазон зміни інтегрального довгострокового кредитного рейтингу банківської системи України

При визначенні діапазону зміни інтегральних довгострокових кредитних рейтингів за групами банків, враховуються частки в загальному обсязі активів відповідної групи усіх банків, які її формують, тобто:

$$\sum_{i=m+1}^j b_i = 0, \quad \sum_{i=1}^j a_i = A_g,$$

де j – кількість банків у відповідній групі;

A_g – загальний обсяг активів відповідної групи банків.

Таким чином, вираз (2) для визначення діапазону зміни інтегральних довгострокових кредитних рейтингів за групами банків набуває вигляду:

$$w_i = \frac{a_i}{A_g}.$$

4.5. Модальне значення довгострокового кредитного рейтингу банківської системи України

Оскільки на момент публікації даного документа велика кількість українських банків (переважно банків IV групи) не має довгострокового кредитного рейтингу позичальника, дуже високою є ймовірність відхилення розрахованого інтегрального показника від отриманої оцінки в межах діапазону його зміни. Для визначення напрямку руху інтегрального довгострокового кредитного рейтингу ми використовуємо модальне значення довгострокового кредитного рейтингу банківської системи України, що визначається як найбільш часто повторюване значення у вибірці довгострокових кредитних рейтингів українських банків.

5. Аналіз результатів

НРА «Рюрік» має істотні підстави вважати, що вибірка для визначення інтегрального довгострокового кредитного рейтингу банківської системи є репрезентативною, оскільки вплив банків, які не мають довгострокових кредитних рейтингів, на даний показник є несуттєвим, зважаючи на те, що сукупний обсяг активів банків, які не мають довгострокового кредитного рейтингу позичальника, на момент публікації даного документа складає менше 10%. При цьому спостерігається незначне, проте стабільне збільшення частки активів банків, яким присвоєно кредитний рейтинг, що у подальшому сприятиме підвищенню точності визначеної оцінки інтегрального показника.

Загальні висновки щодо кредитоспроможності банківської системи України повинні враховувати:

- інтегральний довгостроковий кредитний рейтинг банківської системи України в цілому та в межах груп банків без урахування частки банків, які не мають довгострокового кредитного рейтингу позичальника;
- діапазон зміни інтегрального довгострокового кредитного рейтингу банківської системи України в цілому та в межах груп банків, який враховує частку банків, які не мають довгострокового кредитного рейтингу позичальника, за реалізації оптимістичного та песимістичного варіантів;
- модальне значення довгострокового кредитного рейтингу банківської системи України;
- закономірності та тенденції розвитку ринків банківських та рейтингових послуг.

Прикінцеві положення

Інтегральний довгостроковий кредитний рейтинг банківської системи України не є абсолютною мірою кредитного ризику, а лише середньозваженою за розміром активів величиною довгострокових кредитних рейтингів банків, які формують дану систему.

Інтегральний довгостроковий кредитний рейтинг банківської системи України визначається за Національною рейтинговою шкалою, на що вказують літери «иа» у позначці кредитного рейтингу. Національна рейтингова шкала дозволяє виміряти розподіл кредитного ризику в економіці України без урахування суверенного ризику країни та призначена для використання на внутрішньому фінансовому ринку України.

Інтегральний довгостроковий кредитний рейтинг банківської системи України може бути змінений, призупинений чи відкликаний у випадку появи нової суттєвої інформації, недостатності необхідної інформації для оновлення рейтингу або з інших причин, які агентство вважатиме достатніми для здійснення таких заходів.

Для визначення інтегрального довгострокового кредитного рейтингу банківської системи України НРА «Рюрік» використовує публічну інформацію та власні бази даних. НРА «Рюрік» особисто не проводить аудиту чи інших перевірок інформації і може, в разі потреби, покладатися на дані, що перебувають в публічному доступі. Рівень інтегрального довгострокового кредитного рейтингу залежить від якості, однорідності та повноти інформації, що є у розпорядженні Агентства.

В жодному разі визначений інтегральний довгостроковий кредитний рейтинг не є рекомендацією щодо будь-яких форм кредитування банків, які формують банківську систему України, чи купівлі або продажу їх цінних паперів. НРА «Рюрік» не виступає гарантом та не несе відповідальність за жодними борговими зобов'язаннями об'єкта рейтингування.

Список використаних джерел

1. Побудова інтегрального кредитного рейтингу банківської системи України [Текст] / Л. Долінський, О. Ковальчук // Вісник Національного банку України : наук.-практ. журн. – 2012. – №6 (196). – с. 28-32.
2. Інформація про довгострокові кредитні рейтинги позичальника/боргового інструменту українських банків // Офіційний сайт НРА «Рюрік». – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://rurik.com.ua/>.
3. Інформація про довгострокові кредитні рейтинги позичальника/боргового інструменту українських банків // Офіційний сайт РА «Кредит-Рейтинг». – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.credit-rating.ua/>.
4. Інформація про довгострокові кредитні рейтинги позичальника/боргового інструменту українських банків // Офіційний сайт РА «ІВІ-Рейтинг». – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ibi.com.ua/>.
5. Інформація про довгострокові кредитні рейтинги позичальника/боргового інструменту українських банків // Офіційний сайт РА «Експерт-Рейтинг». – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://expert-rating.com/>.
6. Інформація про довгострокові кредитні рейтинги позичальника/боргового інструменту українських банків // Офіційний сайт РА «UCRA». – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ucra.com.ua/>.
7. Інформація про довгострокові кредитні рейтинги позичальника/боргового інструменту українських банків // Офіційний сайт РА «Стандарт-Рейтинг». – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.standard-rating.com/>.
8. Інформація про довгострокові кредитні рейтинги позичальника/боргового інструменту українських банків // Офіційний сайт РА «Moody's Investors Services». – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.moody.com/>.
9. Інформація про довгострокові кредитні рейтинги позичальника/боргового інструменту українських банків // Офіційний сайт РА «Fitch Ratings». – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.fitchratings.ru/>.
10. Інформація про довгострокові кредитні рейтинги позичальника/боргового інструменту українських банків // Офіційний сайт РА «Standard & Poor's Ratings Services». – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.standardandpoors.com/>.
11. Офіційні статистичні дані фінансової звітності українських банків // Офіційний сайт Національного банку України. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://bank.gov.ua/>.
12. Рішення Національного банку України від 13.12.2012 р. №974 «Про розподіл банків на групи» // Офіційний сайт інформаційного агентства «ЛІГА: ЗАКОН». – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ligazakon.ua/>.
13. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Національної рейтингової шкали» від 26.04.2007 р. №665. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/665-2007-%D0%BF>.
14. Рішення ДКЦПФР «Щодо встановлення відповідності рівнів рейтингових оцінок за шкалою міжнародного рейтингового агентства *Fitch Ratings* рівням за Національною рейтинговою шкалою» від 27.12.2007 р. №2312. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0028-08>.
15. Рішення ДКЦПФР «Щодо встановлення відповідності рівнів рейтингових оцінок за шкалою міжнародного рейтингового агентства *Moody's Investors Service* рівням за Національною рейтинговою шкалою» від 27.12.2007 р. №2313. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0029-08>.
16. Рішення ДКЦПФР «Щодо встановлення відповідності рівнів рейтингових оцінок за шкалою міжнародного рейтингового агентства *Standard & Poor's* рівням за Національною рейтинговою шкалою» від 27.12.2007 р. № 2314. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0030-08>.

Додаток 2. Шкала переведення рівнів кредитних рейтингів за шкалами визнаних міжнародних рейтингових агентств у Національну рейтингову шкалу

Рівень кредитного рейтингу за шкалою Moody's Investor's Services	Рівень кредитного рейтингу за шкалою Fitch Ratings	Рівень кредитного рейтингу за шкалою Standard&Poors Ratings Services	Рівень кредитного рейтингу за Національною рейтинговою шкалою
Aaa.ua	AAAukr	uaAAA	uaAAA
Aa.ua	AAukr	uaAA	uaAA
A.ua	Aukr	uaA	uaA
Baa.ua	BBBukr	uaBBB	uaBBB
Ba.ua	BBukr	uaBB	uaBB
B.ua	Bukr	uaB	uaB
Сaa.ua	CCCukr	uaCCC	uaCCC
Ca.ua	CCukr	uaCC	uaCC
C.ua	Cukr	uaC	uaC
-	DDDukr, Ddukr, Dukr	uaSD, uaD	uaD

Додаток 3. Переведення рівнів кредитних рейтингів за Національною рейтинговою шкалою в бали

	Рівень кредитного рейтингу за Національною рейтинговою шкалою	Бали, x_i	Пояснення до рівня рейтингу	
Інвестиційні рівні	uaAAA+	27	Позичальник або окремий борговий інструмент з рейтингом uaAAA характеризуються найвищою кредитоспроможністю у порівнянні до інших українських позичальників або боргових інструментів	
	uaAAA	26		
	uaAAA-	25		
	uaAA+	24	Позичальник або окремий борговий інструмент з рейтингом uaAA характеризуються дуже високою кредитоспроможністю порівняно з іншими українськими позичальниками або борговими інструментами	
	uaAA	23		
	uaAA-	22		
	uaA+	21	Позичальник або окремий борговий інструмент з рейтингом uaA характеризується високою кредитоспроможністю порівняно з іншими українськими позичальниками або борговими інструментами. Рівень кредитоспроможності чутливий до несприятливих комерційних, фінансових та економічних умов	
	uaA	20		
	uaA-	19		
	Спекулятивні рівні	uaBBB+	18	Позичальник або окремий борговий інструмент з рейтингом uaBBB характеризується достатньою кредитоспроможністю порівняно з іншими українськими позичальниками або борговими інструментами. Рівень кредитоспроможності залежить від впливу несприятливих комерційних, фінансових та економічних умов
uaBBB		17		
uaBBB-		16		
uaBB+		15	Позичальник або окремий борговий інструмент з рейтингом uaBB характеризується кредитоспроможністю, нижче за достатню порівняно з іншими українськими позичальниками або борговими інструментами. Висока залежність рівня кредитоспроможності від впливу несприятливих комерційних, фінансових та економічних умов	
uaBB		14		
uaBB-		13		
uaB+		12	Позичальник або окремий борговий інструмент з рейтингом uaB характеризується низькою кредитоспроможністю порівняно з іншими українськими позичальниками або борговими інструментами. Дуже висока залежність рівня кредитоспроможності від впливу несприятливих комерційних, фінансових та економічних умов	
uaB		11		
uaB-		10		
Спекулятивні рівні		uaCCC+	9	Позичальник або окремий борговий інструмент з рейтингом uaCCC характеризується дуже низькою кредитоспроможністю порівняно з іншими українськими позичальниками або борговими інструментами. Потенційна вірогідність дефолту
		uaCCC	8	
		uaCCC-	7	
		uaCC+	6	Позичальник або окремий борговий інструмент з рейтингом uaCC характеризується високою вірогідністю дефолту
	uaCC	5		
	uaCC-	4		
	uaC+	3	Очікується дефолт за борговими зобов'язаннями позичальника	
	uaC	2		
	uaC-	1		
		uaD	0	Дефолт. Виплати відсотків і основної суми за борговими зобов'язаннями позичальника припинені без досягнення згоди кредиторів щодо реструктуризації заборгованості до настання строку платежу

* знаки «+» та «-» вказують на проміжні рівні рейтингу відносно основних рівнів

Додаток 4. Розрахунок інтегрального довгострокового кредитного рейтингу банківської системи України²

Назва Банку	Активи, млн. грн.	Рівень рейтингу станом на 01.07.2014 р.	Вага	Бали	З урахуванням ваги
ПРИВАТБАНК	204 199 603	uaA-	16,87%	19	3,21
ОЩАДБАНК	115 648 138	uaCCC-	9,55%	7	0,67
УКРЕКСИМБАНК	111 134 225	uaAA-	9,18%	22	2,02
ДЕЛЬТА БАНК	61 476 717	uaA-	5,08%	22	1,12
ПРОМІНВЕСТБАНК	51 299 831	uaB-	4,24%	10	0,42
УКРСОЦБАНК	46 444 199	uaAAA	3,84%	26	1,00
РАЙФФАЙЗЕН БАНК АВАЛЬ	44 412 555	uaB-	3,67%	10	0,37
СБЕРБАНК РОСІЇ	41 650 361	uaBB-	3,44%	13	0,45
ПЕРШИЙ УКР. МІЖНАРОДНИЙ БАНК	35 798 387	uaCCC-	2,96%	7	0,21
АЛЬФА БАНК	35 239 337	uaCCC	2,91%	8	0,23
ВТБ БАНК	31 359 038	uaAA	2,59%	26	0,67
БАНК ФІНАНСИ ТА КРЕДИТ	29 909 396	uaCCC-	2,47%	7	0,17
УКРСИББАНК	24 021 007	uaAAA	1,98%	26	0,52
УКРГАЗБАНК	22 884 151	uaA+	1,89%	21	0,40
ВІЕЙБІ БАНК	23 543 177	uaCCC-	1,95%	7	0,14
ОТП БАНК	21 141 533	uaBB-	1,75%	13	0,23
ФІНАНСОВА ІНІЦІАТИВА	18 184 850	uaBBB+	1,50%	18	0,27
КРЕДІ АГРИКОЛЬ БАНК	17 909 170	uaAA	1,48%	26	0,38
ПІВДЕННИЙ	13 444 967	uaCCC-	1,11%	7	0,08
ФІДОБАНК	11 810 186	uaA-	0,98%	22	0,21
ІМЕКСБАНК	11 539 288	uaBBB+	0,95%	18	0,17
ІНГ БАНК УКРАЇНА	11 309 357	uaAA	0,93%	26	0,24
КРЕЩАТИК	8 909 244	uaBBB-	0,74%	16	0,12
БАНК МІВСЬКА РУСЬ	8 667 447	uaBBB	0,72%	17	0,12
ЗПЛОТОБАНК	7 909 409	uaBBB+	0,65%	18	0,12
БАНК КРЕДИТ ДНІПРО	6 786 084	uaCCC-	0,56%	7	0,04
УКРІНБАНК	6 676 570	uaBBB+	0,55%	18	0,10
УНІВЕРСАЛ БАНК	6 524 675	uaAA	0,54%	23	0,12
ВСЕУКРАЇНСЬКИЙ БАНК РОЗВИТКУ	5 813 640	uaA	0,48%	20	0,10
ПІВДЕНКОМБАНК	5 000 858	uaBB	0,41%	14	0,06
БТА БАНК	3 146 549	uaA	0,26%	20	0,05
МЕГБАНК	6 041 094	uaA+	0,50%	21	0,10
ПЛАТИНУМ БАНК	5 919 913	uaA+	0,49%	21	0,10
КРЕДОБАНК	5 080 927	uaCCC	0,42%	8	0,03
АКТАБАНК	5 017 206	uaA-	0,41%	19	0,08
УКРБІЗНЕСБАНК	4 681 465	uaA-	0,39%	19	0,07
ДІАМАНТБАНК	4 620 988	uaBBB	0,38%	17	0,06
ПРАВЕС-БАНК	4 559 501	uaAAA	0,38%	26	0,10
ТЕРА БАНК	4 386 849	uaBBB+	0,36%	18	0,07
МІСЬКИЙ КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК	4 383 613	uaBBB	0,36%	17	0,06
БАНК НАЦІОНАЛЬНІ ІНВЕСТИЦІЇ	4 169 029	uaBBB+	0,34%	18	0,06
КЛІРИНГОВИЙ ДІМ	4 013 898	uaA-	0,33%	19	0,06
АКТИВ - БАНК	3 517 845	uaBBB	0,29%	17	0,05
УКРАЇНСЬКИЙ ПРОФЕСІЙНИЙ БАНК	3 474 487	uaA+	0,29%	21	0,06
БАНК З/А	3 337 121	uaBBB	0,28%	17	0,05
ФІНБАНК	3 223 323	uaBBB	0,27%	16	0,04
СОЮЗ	3 104 425	uaBBB	0,26%	17	0,04
БАНК РУСЬКИЙ СТАНДАРТ	2 796 234	uaA-	0,23%	19	0,04
ЄВРОГАЗБАНК	2 738 182	uaBBB-	0,23%	16	0,04
ЕКСПОБАНК	2 663 904	uaBBB-	0,22%	16	0,04
АВАНТ-БАНК	2 417 698	uaBBB+	0,20%	18	0,04
ФОРТУНА-БАНК	3 466 874	uaBBB	0,29%	17	0,05
БАНК ВОСТОК	3 444 487	uaA	0,28%	19	0,05
БМ БАНК	3 419 043	uaBBB+	0,28%	18	0,05
ПРОКРЕДИТ БАНК	3 255 758	uaAAA	0,27%	26	0,07
ТАСКОМБАНК	3 145 580	uaBBB+	0,26%	18	0,05
ПІРЕУС БАНК МКБ	3 053 903	uaA	0,25%	20	0,05
БАНК ІНВЕСТИЦІЙ ТА ЗАОЩАДЖЕНЬ	2 904 315	uaBBB+	0,24%	18	0,04
ІДЕЯ БАНК	2 832 395	uaA	0,23%	20	0,05
ІНДУСТРИАЛБАНК	2 751 410	uaBBB+	0,23%	18	0,04
БАНК НАЦІОНАЛЬНИЙ КРЕДИТ	2 514 669	uaBBB	0,21%	16	0,03
БАНК КАМБІО	2 423 300	uaBBB	0,20%	17	0,03
АРКАДА	2 360 707	uaBBB	0,20%	17	0,03
ВІЕС БАНК	2 308 504	uaA+	0,19%	21	0,04
МАРФІН БАНК	2 295 842	uaA	0,19%	20	0,04
КІВІ	2 124 077	uaBBB-	0,18%	16	0,03
ЕКСПРЕС-БАНК	2 122 598	uaBBB+	0,18%	18	0,03
ЕНЕРГБАНК	2 039 319	uaBBB	0,17%	16	0,03
МІЖНАРОДНИЙ ІНВЕСТИЦІЙНИЙ БАНК	2 034 417	uaBBB	0,17%	17	0,03
ФІНОРСТБАНК	1 888 416	uaBB	0,16%	14	0,02
МІСТО БАНК	1 748 335	uaBBB	0,14%	17	0,02
ЮНЕКС БАНК	1 746 721	uaBBB+	0,14%	18	0,03
ЄВРОБАНК	1 667 480	uaBBB-	0,14%	16	0,02
КАПІТАЛ	1 595 822	uaBBB-	0,13%	16	0,02
ГЛОБУС	1 512 181	uaA	0,12%	20	0,02
БАНК РЕНЕСАНС КАПІТАЛ	1 409 216	uaA+	0,12%	21	0,02
БАНК МИХАЙЛІВСЬКИЙ	1 351 583	uaBBB-	0,11%	16	0,02
АВТОКРАЗБАНК	1 338 135	uaCCC	0,11%	8	0,01
УКРГАЗПРОМБАНК	1 259 492	uaBBB+	0,10%	18	0,02
РАДІКАЛ БАНК	1 257 383	uaBBB-	0,10%	16	0,02
ПЕРШИЙ ІНВЕСТИЦІЙНИЙ БАНК	1 096 511	uaBBB+	0,09%	18	0,02
П'ЯВІ	1 083 817	uaBBB	0,09%	17	0,02
БАНК ПЕТРОКОММЕРЦ-УКРАЇНА	1 046 147	uaBBB	0,09%	17	0,01
АКСІОМА	1 035 635	uaBBB-	0,09%	16	0,01
ПРЕМІУМ	917 628	uaBBB	0,08%	17	0,01
ЮНІОН СТАНДАРТ БАНК	907 846	uaBBB-	0,08%	16	0,01
БАНК КОНТРАКТ	815 595	uaBBB+	0,07%	18	0,01
БАНК ЮНІОН	778 321	uaBBB	0,06%	17	0,01
БАНК АЛЬЯНС	760 114	uaBBB-	0,06%	16	0,01
АЛЕКС-БАНК	753 985	uaBBB	0,06%	17	0,01
СТАНДАРТ	740 046	uaBBB	0,06%	17	0,01
БАНК ТРАСТ	698 295	uaBBB	0,06%	17	0,01
АГРОКОМБАНК	666 127	uaBBB	0,06%	17	0,01
БАНК СОФІЙСЬКИЙ	627 046	uaBBB+	0,05%	18	0,01
БАНК *ФІНАНСОВИЙ ПАРТНЕР*	602 075	uaBBB	0,05%	17	0,01
АКОРДБАНК	597 818	uaBBB+	0,05%	18	0,01
БАНК С/А	590 163	uaBBB	0,05%	17	0,01
ПРОФІН БАНК	557 687	uaBBB	0,05%	17	0,01
УКООПСІЛКА	540 029	uaBBB	0,04%	17	0,01
ВЕРНУМ БАНК	526 986	uaBBB	0,04%	17	0,01
АРТЕМ-БАНК	474 515	uaBBB-	0,04%	16	0,01
АСВІО БАНК	471 650	uaBBB	0,04%	17	0,01
ІНТЕРКРЕДИТБАНК	469 408	uaBBB	0,04%	17	0,01
РАДАБАНК	458 498	uaBBB	0,04%	17	0,01
МОТОР-БАНК	454 446	uaBBB-	0,04%	16	0,01
КЛАСИЖБАНК	448 496	uaBBB	0,04%	17	0,01
УКРБУДІНВЕСТБАНК	437 551	uaBBB	0,04%	17	0,01
МЕЛІОР БАНК	422 865	uaBBB	0,03%	17	0,01
ГРІН БАНК	329 820	uaBBB-	0,03%	16	0,00
БАНК АВАНГАРД	313 704	uaA	0,03%	20	0,01
ЗЕМЕЛЬНИЙ КАПІТАЛ	295 578	uaBBB	0,02%	17	0,00
ФІНАНС БАНК	283 904	uaBBB-	0,02%	16	0,00
ПРОМИСЛОВО-ФІНАНСОВИЙ БАНК	234 676	uaBBB	0,02%	17	0,00
ЦЕНТР	196 270	uaBBB	0,02%	17	0,00
АСТРА БАНК	181 079	uaAA-	0,01%	22	0,00
АЛЬПАРІ БАНК	149 945	uaBBB-	0,01%	16	0,00
ДЕРЖЗЕМБАНК	127 824	uaA+	0,01%	21	0,00
СУМА	1 210 345 635		100,00%		16,48

² Джерело: офіційні веб-сайти уповноважених національних та визнаних міжнародних рейтингових агентств. Розрахунки: НРА «Рюрік»

Додаток 5. Розрахунок інтегрального довгострокового кредитного рейтингу I групи банків³

Назва Банку	Активи, млн. грн.	Рівень рейтингу станом на 01.07.2014 р.	Вага	Бали	З урахуванням ваги
ПРИВАТБАНК	204 199 603	uaA-	23,87%	19	4,54
ОЩАДБАНК	115 648 138	uaCCC-	13,52%	7	0,95
УКРЕКСІМБАНК	111 134 225	uaAA-	12,99%	22	2,86
ДЕЛЬТА БАНК	61 476 717	uaAA-	7,19%	22	1,58
ПРОМІНВЕСТБАНК	51 299 831	uaB-	6,00%	10	0,60
УКРСОЦБАНК	46 444 199	uaAAA	5,43%	26	1,41
РАЙФФАЙЗЕН БАНК АВАЛЬ	44 412 555	uaB-	5,19%	10	0,52
СБЕРБАНК РОСІЇ	41 650 361	uaBB-	4,87%	13	0,63
ПЕРШИЙ УКР.МІЖНАРОДНИЙ БАНК	35 798 387	uaCCC-	4,18%	7	0,29
АЛЬФА-БАНК	35 259 537	uaCCC	4,12%	8	0,33
ВТБ БАНК	31 359 038	uaAAA	3,67%	26	0,95
БАНК ФІНАНСИ ТА КРЕДИТ	29 909 396	uaCCC-	3,50%	7	0,24
УКРСИББАНК	24 021 007	uaAAA	2,81%	26	0,73
УКРГАЗБАНК	22 884 151	uaA+	2,67%	21	0,56
СУМА	855 497 145		100%		16,20

Додаток 6. Розрахунок інтегрального довгострокового кредитного рейтингу II групи банків⁴

Назва Банку	Активи, млн. грн.	Рівень рейтингу станом на 01.07.2014 р.	Вага	Бали	З урахуванням ваги
ВІЕЙБІ БАНК	23 543 177	uaCCC-	12,50%	7	0,88
ОТП БАНК	21 141 533	uaBB-	11,23%	13	1,46
"ФІНАНСОВА ІНІЦІАТИВА"	18 184 850	uaBBB+	9,66%	18	1,74
КРЕДІ АГРІКОЛЬ БАНК	17 909 170	uaAAA	9,51%	26	2,47
"ПІВДЕННИЙ"	13 444 967	uaCCC-	7,14%	7	0,50
ФІДОБАНК	11 810 186	uaAA-	6,27%	22	1,38
ІМЕКСБАНК	11 539 288	uaBBB+	6,13%	18	1,10
ІНГ БАНК УКРАЇНА	11 309 357	uaAAA	6,01%	26	1,56
"ХРЕЩАТИК"	8 909 244	uaBBB-	4,73%	16	0,76
БАНК КИЇВСЬКА РУСЬ	8 657 154	uaBBB	4,60%	17	0,78
ЗЛАТОБАНК	7 909 409	uaBBB+	4,20%	18	0,76
БАНК КРЕДИТ ДНІПРО	6 786 084	uaCCC-	3,60%	7	0,25
УКРІНБАНК	6 676 570	uaBBB+	3,55%	18	0,64
УНІВЕРСАЛ БАНК	6 524 675	uaAA	3,46%	23	0,80
ВСЕУКРАЇНСЬКИЙ БАНК РОЗВИТКУ	5 813 640	uaA	3,09%	20	0,62
ПІВДЕНКОМБАНК	5 000 858	uaBB	2,66%	14	0,37
БТА БАНК	3 146 549	uaA	1,67%	20	0,33
СУМА	188 306 712		100,00%		16,40

Додаток 7. Розрахунок інтегрального довгострокового кредитного рейтингу III групи банків⁵

Назва Банку	Активи, млн. грн.	Рівень рейтингу станом на 01.07.2014 р.	Вага	Бали	З урахуванням ваги
МЕГАБАНК	6 041 094	uaA+	7,54%	21	1,58
ПЛАТИНУМ БАНК	5 919 913	uaA+	7,38%	21	1,55
КРЕДОБАНК	5 080 927	uaCCC	6,34%	8	0,51
АКТАБАНК	5 017 206	uaA-	6,26%	19	1,19
УКРБІЗНЕСБАНК	4 681 465	uaA-	5,84%	19	1,11
ДІАМАНТБАНК	4 620 988	uaBBB	5,76%	17	0,98
ПРАВЕКС-БАНК	4 559 501	uaAAA	5,69%	26	1,48
ТЕРРА БАНК	4 396 849	uaBBB+	5,48%	18	0,99
МІСЬКИЙ КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК	4 393 613	uaBBB	5,48%	17	0,93
БАНК НАЦІОНАЛЬНІ ІНВЕСТИЦІЇ	4 169 029	uaBBB+	5,20%	18	0,94
"КЛІРИНГОВИЙ ДІМ"	4 013 898	uaA-	5,01%	19	0,95
АКТИВ - БАНК	3 517 845	uaBBB	4,39%	17	0,75
УКРАЇНСЬКИЙ ПРОФЕСІЙНИЙ БАНК	3 474 487	uaA+	4,33%	21	0,91
БАНК З/4	3 337 121	uaBBB	4,16%	17	0,71
ФІНБАНК	3 223 323	uaBBB-	4,02%	16	0,64
"СОЮЗ"	3 104 425	uaBBB	3,87%	17	0,66
БАНК РУСКИЙ СТАНДАРТ	2 796 234	uaA-	3,49%	19	0,66
ЄВРОГАЗБАНК	2 738 182	uaBBB-	3,42%	16	0,55
ЕКСПОБАНК	2 663 904	uaBBB-	3,32%	16	0,53
АВАНТ-БАНК	2 417 698	uaBBB+	3,02%	18	0,54
СУМА	80 167 703		100,00%		18,15

³ Джерело: офіційні веб-сайти уповноважених національних та визнаних міжнародних рейтингових агентств. Розрахунки: НРА «Рюрік»

⁴ Джерело: офіційні веб-сайти уповноважених національних та визнаних міжнародних рейтингових агентств. Розрахунки: НРА «Рюрік»

⁵ Джерело: офіційні веб-сайти уповноважених національних та визнаних міжнародних рейтингових агентств. Розрахунки: НРА «Рюрік»

Додаток 8. Розрахунок інтегрального довгострокового кредитного рейтингу IV групи банків⁶

Назва Банку	Активи	Рівень рейтингу станом на 01.07.2014 р.	Вага	Бали	З урахуванням ваги
ФОРТУНА-БАНК	3 466 874	uaBBB	4,01%	17	0,68
БАНК ВОСТОК	3 444 487	uaA-	3,99%	19	0,76
БМ БАНК	3 419 043	uaBBB+	3,96%	18	0,71
ПРОКРЕДИТ БАНК	3 255 758	uaAAA	3,77%	26	0,98
ТАСКОМБАНК	3 145 580	uaBBB+	3,64%	18	0,66
ПІРЕУС БАНК МКБ	3 053 903	uaA	3,54%	20	0,71
БАНК ІНВЕСТИЦІЙ ТА ЗАОЩАДЖЕНЬ	2 904 315	uaBBB+	3,36%	18	0,61
ІДЕЯ БАНК	2 832 395	uaA	3,28%	20	0,66
ІНДУСТРІАЛБАНК	2 751 410	uaBBB+	3,19%	18	0,57
БАНК НАЦІОНАЛЬНИЙ КРЕДИТ	2 514 669	uaBBB-	2,91%	16	0,47
БАНК КАМБІО	2 423 300	uaBBB	2,81%	17	0,48
"АРКАДА"	2 360 707	uaBBB	2,73%	17	0,46
ВІЕС БАНК	2 308 504	uaA+	2,67%	21	0,56
МАРФІН БАНК	2 295 842	uaA	2,66%	20	0,53
"КІЇВ"	2 124 077	uaBBB-	2,46%	16	0,39
ЕКСПРЕС-БАНК	2 122 599	uaBBB+	2,46%	18	0,44
ЕНЕРГОБАНК	2 039 319	uaA-	2,36%	19	0,45
МІЖНАРОДНИЙ ІНВЕСТИЦІЙНИЙ БАНК	2 034 417	uaBBB	2,36%	17	0,40
ФІНРОСТБАНК	1 888 416	uaBB	2,19%	14	0,31
МІСТО БАНК	1 748 335	uaBBB	2,02%	17	0,34
ЮНЕКС БАНК	1 746 721	uaBBB+	2,02%	18	0,36
ЄВРОБАНК	1 667 480	uaBBB-	1,93%	16	0,31
"КАПІТАЛ"	1 595 822	uaBBB-	1,85%	16	0,30
"ГЛОБУС"	1 512 181	uaA	1,75%	20	0,35
БАНК РЕНЕСАНС КАПІТАЛ	1 409 216	uaA+	1,63%	21	0,34
БАНК МИХАЙЛІВСЬКИЙ	1 351 583	uaBBB-	1,56%	16	0,25
АВТОКРАЗБАНК	1 338 135	uaCCC	1,55%	8	0,12
УКРГАЗПРОМБАНК	1 259 492	uaBBB+	1,46%	18	0,26
РАДИКАЛ БАНК	1 257 383	uaBBB-	1,46%	16	0,23
ПЕРШИЙ ІНВЕСТИЦІЙНИЙ БАНК	1 096 511	uaBBB+	1,27%	18	0,23
"ЛЬВІВ"	1 093 817	uaBBB	1,27%	17	0,22
БАНК ПЕТРОКОММЕРЦ-УКРАЇНА	1 046 147	uaBBB	1,21%	17	0,21
"АКСІОМА"	1 035 635	uaBBB-	1,20%	16	0,19
"ПРЕМІУМ"	917 628	uaBBB	1,06%	17	0,18
ЮНІОН СТАНДАРТ БАНК	907 846	uaBBB-	1,05%	16	0,17
БАНК КОНТРАКТ	815 595	uaBBB+	0,94%	18	0,17
БАНК ЮНІСОН	778 321	uaBBB	0,90%	17	0,15
БАНК АЛЬЯНС	760 114	uaBBB-	0,88%	16	0,14
АПЕКС-БАНК	753 995	uaBBB	0,87%	17	0,15
"СТАНДАРТ"	740 046	uaBBB	0,86%	17	0,15
БАНК ТРАСТ	698 295	uaBBB	0,81%	17	0,14
АГРОКОМБАНК	666 127	uaBBB	0,77%	17	0,13
БАНК СОФІЙСЬКИЙ	627 046	uaBBB+	0,73%	18	0,13
БАНК "ФІНАНСОВИЙ ПАРТНЕР"	602 075	uaBBB	0,70%	17	0,12
АКОРДБАНК	597 818	uaBBB+	0,69%	18	0,12
БАНК СІЧ	590 163	uaBBB	0,68%	17	0,12
ПРОФІН БАНК	557 687	uaBBB	0,65%	17	0,11
"УКООПСПІЛКА"	540 029	uaBBB	0,63%	17	0,11
ВЕРНУМ БАНК	526 986	uaBBB	0,61%	17	0,10
АРТЕМ-БАНК	474 515	uaBBB-	0,55%	16	0,09
АСВІО БАНК	471 650	uaBBB	0,55%	17	0,09
ІНТЕРКРЕДИТБАНК	469 408	uaBBB	0,54%	17	0,09
РАДАБАНК	458 498	uaBBB	0,53%	17	0,09
МОТОР-БАНК	454 446	uaBBB-	0,53%	16	0,08
КЛАСИКБАНК	448 496	uaBBB	0,52%	17	0,09
УКРБУДІНВЕСТБАНК	437 551	uaBBB	0,51%	17	0,09
МЕЛІОР БАНК	422 865	uaBBB	0,49%	17	0,08
ГРІН БАНК	329 820	uaBBB-	0,38%	16	0,06
БАНК АВАНГАРД	313 704	uaA	0,36%	20	0,07
"ЗЕМЕЛЬНИЙ КАПІТАЛ"	295 578	uaBBB	0,34%	17	0,06
ФІНАНС БАНК	283 904	uaBBB-	0,33%	16	0,05
ПРОМИСЛОВО-ФІНАНСОВИЙ БАНК	234 676	uaBBB	0,27%	17	0,05
"ЦЕНТР"	196 270	uaBBB	0,23%	17	0,04
АСТРА БАНК	181 079	uaAA-	0,21%	22	0,05
АЛЬПАРІ БАНК	149 945	uaBBB-	0,17%	16	0,03
ДЕРЖЗЕМБАНК	127 824	uaA+	0,15%	21	0,03
СУМА	86 374 075		100,00%		17,86

⁶ Джерело: офіційні веб-сайти уповноважених національних та визнаних міжнародних рейтингових агентств. Розрахунки: НРА «Рюрік»

Підготовлено аналітичним департаментом НРА «Рюрік» на основі даних національних рейтингових агентств: ПА «Експерт-Рейтинг» (режим доступу: <http://www.expert-rating.com>), ПА «ІВІ-Rating» (режим доступу: <http://www.ibi.com.ua/>), ПА «Кредит-Рейтинг», ПА «UCRA» (режим доступу: <http://ucra.com.ua/>) (режим доступу: <http://www.credit-rating.ua/>); міжнародних рейтингових агентств: «Fitch Ratings» (режим доступу: <http://www.fitchratings.ru/>), «Moody's» (режим доступу: <http://www.moodys.com/>), «Standard & Poor's» (режим доступу: <http://www.standardandpoors.com/>), даних НБУ (режим доступу: <http://bank.gov.ua>), а також власних баз даних.

За більш детальною інформацією з питань макроекономічних та галузевих оглядів звертайтеся до офіційного сайту НРА «Рюрік» (<http://rurik.com.ua>) або за телефоном (044) 383-04-76.

НРА «Рюрік» не несе відповідальності за точність інформації, отриманої з публічних джерел.

Даний огляд має виключно інформаційний характер, є суб'єктивним поглядом аналітичного департаменту НРА «Рюрік» та не є рекомендацією або порадою.

НРА «Рюрік» надає Вам право копіювати документи, надруковані або опубліковані на офіційному сайті тільки для некомерційного використання виключно за умови посилання на НРА «Рюрік» як джерело інформації.

Всі права захищені. Будь-яка публікація НРА «Рюрік» може містити неточності й помилки. НРА «Рюрік» може в будь-який момент без попереднього повідомлення вносити покращення та зміни в описану в цих публікаціях інформацію органів України або інших юридичних осіб.

НРА «Рюрік»

☎ 04053 Україна, м. Київ, вул. Артема, 52а

+38 (044) 383 0476, +38 (044) 484 0053

e-mail: info@rurik.com.ua

www: rurik.com.ua